

**QUÝ 3
2021**

Bản tin chuyên đề ISG

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ QUỐC TẾ BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

TRONG SỐ NÀY:

- **Tăng cường và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế để chiến thắng đói nghèo, đảm bảo an ninh lương thực và dinh dưỡng toàn cầu.**
- **Các sáng kiến và giải pháp chung cần thiết cho việc chuyển đổi hệ thống LTTP minh bạch, có trách nhiệm và bền vững hơn đến năm 2030.**
- **Hệ thống lương thực và thực phẩm Việt Nam từ góc nhìn của lãnh đạo Chính phủ, của bộ ngành và các chuyên gia.**

TĂNG CƯỜNG VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỢP TÁC QUỐC TẾ ĐỂ CHIẾN THẮNG ĐÓI NGHÈO

Nhận lời mời của Đặc phái viên Tổng thư ký Liên hợp quốc (LHQ) về Hội nghị Thượng đỉnh Hệ thống Lương thực - Thực phẩm (LTTP), Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Bình Minh đã tham dự trực tuyến và phát biểu mở đầu Phiên họp Cấp cao về “Thúc đẩy sáng tạo ở các quốc gia để chuyển đổi các Hệ thống LTTP”.

Phó Thủ tướng kêu gọi cần tăng cường hợp tác quốc tế nhằm thúc đẩy liên kết các mạng lưới đổi mới sáng tạo trong nước và xuyên biên giới; gắn kết các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng với nhu cầu của doanh nghiệp, của Hệ thống Lương thực thực phẩm - LTTP và của cả nền kinh tế; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số, chuyển đổi các hệ thống LTTP theo hướng xanh, ít phát thải và bền vững.

Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh nhấn mạnh: “Một trong những đòi hỏi cấp thiết hiện nay là cần tăng cường và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế để chiến thắng đói nghèo, đảm bảo an ninh lương thực, an ninh dinh dưỡng cho 7,9 tỷ người trên thế giới”.

Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh nhấn mạnh: “Một trong những đòi hỏi cấp thiết hiện nay là cần tăng cường và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế để chiến thắng đói nghèo, đảm bảo an ninh lương thực, an ninh dinh dưỡng cho 7,9 tỷ người trên thế giới”.

Phát biểu tại Phiên họp, Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh nhấn mạnh công cuộc xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững trên toàn cầu dù đạt nhiều thành quả song vẫn phải đối mặt với nhiều thách thức lớn như hậu quả khó

Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh dự và phát biểu mở đầu Phiên họp Cấp cao về “Thúc đẩy sáng tạo ở các quốc gia để chuyển đổi các Hệ thống LTTP” ngày 27/7/2021 theo hình thức trực tuyến.

lường của biến đổi khí hậu, sự khan hiếm gia tăng của các tài nguyên dành cho sản xuất nông nghiệp, quá trình chuyển đổi hệ thống lương thực thực phẩm theo hướng đẩy mạnh ứng dụng công nghệ cao còn nhiều khó khăn.

Bên cạnh đó, đại dịch Covid-19 cũng làm trầm trọng thêm những bất cập trong hệ thống lương thực thực phẩm toàn cầu, đặt ra nhiều thách thức mới về phát triển bền vững.

Nhận thức sâu sắc tầm quan trọng của hiện đại hóa nông nghiệp đối với phát triển bền vững, Việt Nam định hướng phát triển nông nghiệp quy mô lớn, ít phát thải và tăng trưởng bền vững; cam kết tích cực tham gia chương trình “100 triệu nông dân: chuyển đổi sang hệ thống lương thực không phát thải và thân thiện với môi trường”

và các sáng kiến khác về đổi mới nông nghiệp ứng phó với biến đổi khí hậu.

Trong Chiến lược phát triển kinh tế-xã hội giai đoạn 2021-2030, Việt Nam chủ trương đẩy mạnh cơ cấu lại nông nghiệp, phát triển mạnh nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, nâng cao khả năng chống chịu, thích ứng của nông nghiệp với biến đổi khí hậu, tổ chức kết nối nông nghiệp với công nghiệp chế biến, thị trường, xuất khẩu, chuỗi giá trị toàn cầu.

Chính phủ Việt Nam đã có chính sách nhằm tăng cường thu hút đầu tư, hiện đại hóa nông nghiệp trên nền tảng đổi mới sáng tạo và những thành tựu của Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư, đi tiên phong thành lập Chương trình đối tác Công - Tư cho phát triển nông nghiệp bền vững (PSAV) trong khuôn khổ Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF).

Việt Nam cũng sẽ tích cực tham gia thúc đẩy chuyển đổi Hệ thống LTTP toàn cầu với tư cách là quốc gia cung cấp lương thực thực phẩm “minh bạch, trách nhiệm, bền vững” nhằm tạo nên những tiến bộ có tính đột phá, toàn diện và bền vững của cả hệ thống, góp phần đạt được các Mục tiêu phát triển bền vững vào năm 2030.

Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh đề xuất một số nội dung Việt Nam mong muốn được tăng cường hợp tác cùng các Bên như sau:

1. Tăng cường hợp tác ở tất cả các cấp, các ngành để đẩy mạnh cuộc chiến chống lại Covid-19 và cam kết hợp tác chặt chẽ để phục hồi sau đại dịch, trong đó có vai trò quan trọng của công nghệ số và đổi mới sáng tạo trong việc tăng hiệu quả trong sản xuất, năng suất, an toàn thực phẩm và phân phối, đồng thời kết nối người sản xuất trực tiếp với người tiêu dùng, giảm thiểu thất thoát và lãng phí lương thực thực phẩm và tạo khả năng phục hồi cao hơn cho chuỗi cung ứng nông sản.

2. Thúc đẩy cách tiếp cận theo Hệ thống LTTP sẽ tạo ra sự thay đổi không chỉ để giải quyết tình trạng mất an ninh lương thực và đói nghèo (các mục tiêu SDG1 và SDG2) mà còn trao quyền cho phụ nữ, giải quyết các thách thức môi trường như biến đổi khí hậu, giảm suy dinh dưỡng và hỗ trợ tăng trưởng kinh tế. Tăng cường các dịch vụ bảo trợ xã hội nhằm đảm bảo sinh kế cho các hộ gia đình dễ bị tổn thương và chịu ảnh hưởng nặng, các doanh nghiệp siêu nhỏ và các hợp tác xã, đặc biệt là phụ nữ, dân tộc thiểu số, người khuyết tật và trẻ em để không để ai bị bỏ lại phía sau.

3. Xây dựng và cập nhật bảng cân đối dinh dưỡng quốc gia, làm cơ sở định hướng sản xuất, phân phối; tăng cường giáo dục để tạo thói quen ăn uống lành mạnh, cân đối dinh dưỡng, tiêu dùng tiết kiệm – tránh thất thoát

Toàn cảnh phiên họp tại đầu cầu Hà Nội

lãng phí thực phẩm và có trách nhiệm cho toàn dân.

4. Tuyên truyền, thúc đẩy tiêu dùng xanh và bền vững: đây là xu hướng tất yếu và đang phát triển nhanh trên thế giới khi nhận thức của người tiêu dùng ngày càng được nâng cao. Xu hướng “xanh hóa” trong xây dựng thương hiệu ngày càng phổ biến, nhiều doanh nghiệp đã nỗ lực đầu tư sản xuất nhằm cho ra đời những sản phẩm đảm bảo yếu tố “xanh”, “sạch”, gắn với phát triển bền vững. Chúng ta cần tăng cường triển khai và áp dụng các chính sách tiêu dùng xanh ở Việt Nam, đây cũng là một giải pháp hữu hiệu để bảo vệ môi trường và sức khỏe cộng đồng, hướng đến phát triển bền vững.

5. Đẩy mạnh phối hợp, chia sẻ thông tin trong quản lý bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên như đất, đa dạng sinh học, rừng và nguồn nước, bao gồm cả quản lý nguồn nước xuyên biên giới, tài nguyên biển và hợp tác Nam-Nam.

6. Nghiên cứu và áp dụng cách tiếp cận đa ngành vào các chính sách, chương trình có liên quan và đẩy mạnh sự tham gia hợp tác, hỗ trợ và đồng hành của các Bộ ngành, các địa phương, các đối tác, các doanh nghiệp, Hiệp hội, các tổ chức quốc tế, tổ chức NGOs, các nhà khoa học, các chuyên gia, tư vấn và người dân nhằm chuyển đổi Hệ thống LTTP theo hướng minh bạch, có trách nhiệm và bền vững, đảm bảo đạt các đầu ra về Dinh dưỡng - Sức khỏe, Kinh tế - Xã hội và giảm thiểu các tác động tiêu cực đến môi trường, góp phần thực hiện thành công các Mục tiêu phát triển bền vững 2030.

Tại Phiên họp quan trọng này, Lãnh đạo cấp cao của một số nước ở các khu vực địa lý khác nhau và một số doanh nghiệp hàng đầu thế giới thảo luận, chia sẻ kinh nghiệm và đưa ra các kiến nghị nhằm đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ và thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong quá trình chuyển đổi và xây dựng Hệ thống LTTP bền vững, đảm bảo an ninh lương thực và dinh dưỡng, góp phần thực hiện các ục tiêu phát triển bền vững

CÁC SÁNG KIẾN VÀ GIẢI PHÁP CHUNG CẦN THIẾT ĐỂ CHUYỂN ĐỔI HỆ THỐNG LTTP: MINH BẠCH, TRÁCH NHIỆM, BỀN VỮNG HƠN ĐẾN 2030

Hội nghị thượng đỉnh năm 2021 của Liên Hợp Quốc nhằm định hướng cho hệ thống lương thực thực phẩm được phát triển bền vững hơn, toàn diện hơn và có khả năng chống chịu tốt hơn, tạo ra tác động đa

chiều để đạt được các mục tiêu phát triển bền vững (SDG) vào năm 2030

Thực hiện lời kêu gọi của Tổng thư ký LHQ, Việt Nam

đã tổ chức các cuộc đối thoại quốc gia, bao gồm 2 vòng Đối thoại quốc gia và 03 Đối thoại cấp vùng miền Bắc, miền Trung và miền Nam trong tháng 6 và tháng 7 năm 2021. Các cuộc Đối thoại cấp quốc gia và cấp vùng có mục tiêu chung là: “Thông qua đối thoại cởi mở với các bên liên quan, xác định những điểm mạnh, điểm yếu và cơ hội quan trọng nhất trong Hệ

thống Thực phẩm của Việt Nam, nhằm đạt được các mục tiêu Không còn nạn đói và Xóa nghèo vào năm 2030 trong số 17 Mục tiêu phát triển bền vững của Chương trình nghị sự 2030. Đối thoại là cơ hội để đánh giá những thành tựu gần đây của Việt Nam trong sản xuất nông nghiệp, cũng như xóa đói giảm nghèo và cải thiện dinh dưỡng.

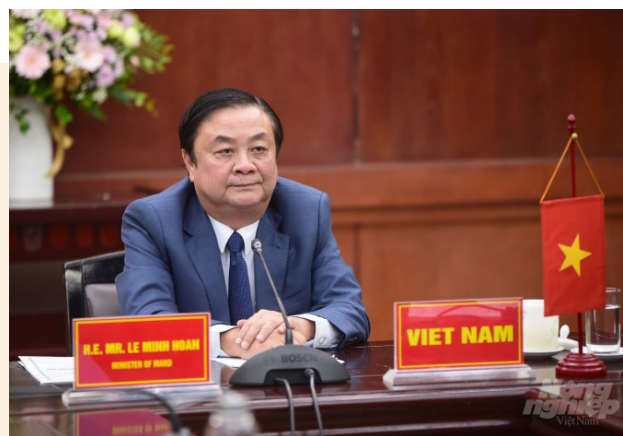
VIỆT NAM ĐÓNG GÓP SÁNG KIẾN CHUYỂN ĐỔI HỆ THỐNG LƯƠNG THỰC THỰC PHẨM THẾ GIỚI

Bộ trưởng đã đề xuất nhân rộng các sáng kiến của các tổ chức nông dân, doanh nghiệp vừa và nhỏ ở cấp cơ sở trong kết nối chuỗi giá trị, đảm bảo tiêu thụ nông sản cho nông dân một cách minh bạch và công bằng, đảm bảo quyền lợi và sức khỏe của người tiêu dùng, giảm phát thải khí nhà kính, ứng dụng thành tựu mới của công nghệ 4.0 để phát huy tối đa giá trị đa tích hợp cả về kinh tế, văn hóa, xã hội, cảnh quan, môi trường của nông sản.

Bộ trưởng Lê Minh Hoan cho rằng những mô hình mang giàu tính sáng tạo từ thực tiễn là tiền đề để tất cả các tác nhân trong hệ thống lương thực thực phẩm cùng chia sẻ giá trị, trách nhiệm, hành động và lợi ích trên mọi phương diện kinh tế, xã hội và môi trường.

Bộ trưởng kêu gọi sự hợp tác và hỗ trợ của các cộng đồng quốc tế để nhân rộng sáng kiến “Our Garden”, đây sẽ là những viên gạch đầu tiên để chúng ta chung tay xây dựng chuỗi giá trị nông nghiệp minh bạch, trách nhiệm, bền vững cho Việt Nam và toàn cầu.

Theo báo cáo về an ninh lương thực và dinh dưỡng

Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp & PTNT phát biểu tại Phiên họp Cấp cao về “Thúc đẩy sáng tạo ở các quốc gia để chuyển đổi các Hệ thống LTTP”.

2020 do FAO công bố, ước tính hiện nay trên thế giới vẫn còn khoảng 690 triệu người bị đói, khoảng 2 tỷ người đang thường xuyên phải đối mặt với sự thiếu hụt thực phẩm và dinh dưỡng, 144 triệu trẻ em dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng, thiếu vi chất, lâm vào tình trạng chậm phát triển hoặc thừa cân, béo phì.

ĐỐI THOẠI QUỐC GIA LẦN THỨ NHẤT

Việt Nam sẽ làm tốt hơn, hiệu quả hơn các chương trình hành động đã ban hành của từng ngành, từng lĩnh vực trong công tác xóa đói giảm nghèo, đảm bảo an ninh lương thực và dinh dưỡng ở các vùng nông thôn. Những vùng xa xôi, hẻo lánh, vùng dân tộc thiểu số và nhóm dễ bị tổn thương, đặc biệt là đối tượng phụ nữ và trẻ em sẽ được quan tâm đặc biệt. Bên cạnh đó, hỗ trợ thúc đẩy hệ thống lương thực thực phẩm thông minh

thích ứng với biến đổi khí hậu, phát triển bền vững, đảm bảo an ninh lương thực và dinh dưỡng không chỉ cho gần 100 triệu người Việt Nam, mà còn trở thành nhà cung ứng lương thực thực phẩm minh bạch, có trách nhiệm và bền vững cho toàn cầu’ đó là thông điệp của cuộc Đối thoại lần thứ Nhất: hệ thống LTTP Việt Nam-Minh bạch-Trách nhiệm-Bền vững.

Thứ trưởng Lê Quốc Doanh nhấn mạnh: Chính phủ Việt Nam đã và đang nỗ lực cao nhất thực hiện “mục tiêu kép”: Vừa quyết liệt phòng chống dịch COVID-19, vừa phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội.

Thứ trưởng cũng khẳng định vai trò của ngành nông nghiệp trở nên càng đặc biệt quan trọng trong điều kiện “bình thường mới” cả về kinh tế, xã hội và môi trường.

Mặc dù chịu tác động của đại dịch COVID-19 và biến đổi khí hậu, thiên tai, nhưng nông nghiệp vẫn duy trì tăng trưởng dương ở mức 2,68% trong năm 2020. Ngoài đảm bảo vững chắc an ninh lương thực, thực phẩm cho gần 100 triệu dân, kim ngạch xuất khẩu nông sản năm qua đạt 41,53 tỷ USD, tăng 3,3% so với năm 2019. Riêng 5 tháng đầu năm 2021, xuất khẩu nông sản của Việt Nam đã đạt 22,83 tỷ USD, tăng 30% so với cùng kỳ năm trước.

Thứ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Quốc Doanh và bà Rana Flower - Trưởng Đại diện lâm thời FAO tại Việt Nam chủ trì hội nghị.

Bà Rana Flowers, Trưởng đại diện Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc, Trưởng đại diện lâm thời FAO tại Việt Nam cho rằng, hệ thống lương thực thực phẩm liên quan đến mọi đối tượng và mọi quá trình. Hệ thống lương thực thực phẩm vận hành tốt đưa các quốc gia xích lại gần nhau

hơn. Khủng hoảng gây ra bởi đại dịch COVID-19 khiến hàng triệu người trên thế giới phải trực tiếp gánh chịu hậu quả. Đối với nhiều người, những đứt gãy trong hệ thống lương thực thực phẩm khiến họ đối diện với đói nghèo và suy dinh dưỡng.

ĐỐI THOẠI QUỐC GIA LẦN THỨ HAI

Thay mặt Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp và PTNT – Cơ quan đầu mối quốc gia được Chính phủ giao tổ chức các Hội nghị, diễn đàn từ bị chuẩn bị cho Việt Nam tham dự Hội nghị thượng đỉnh của Liên Hợp Quốc về Hệ thống lương thực thực phẩm – Bộ trưởng Lê Minh Hoan cảm ơn sự tham gia đông đảo và tích cực của hơn 700 đại biểu đại diện các Bộ ngành, 57 tỉnh/thành phố và nhiều đối tác quốc tế, các tổ chức Liên Hợp Quốc, NGOs, các Hiệp hội, doanh nghiệp trong và ngoài nước, các chuyên gia và nhà khoa học.

Việt Nam đặt mục tiêu trở thành quốc gia sản xuất và cung cấp thực phẩm minh bạch - trách nhiệm - bền vững, đáp ứng yêu cầu an ninh lương thực và dinh

Toàn cảnh cuộc đối thoại quốc gia lần thứ Hai, ngày 16/7/2021 tại Hà Nội.

dưỡng của khoảng 100 triệu dân Việt Nam và góp phần đảm bảo an ninh lương thực thế giới.

Mục tiêu trở thành quốc gia sản xuất và cung cấp thực phẩm minh bạch – trách nhiệm – bền vững

- Hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật về đất đai nhằm khuyến khích nông dân (đặc biệt là thanh niên) quản lý và sử dụng tài nguyên đất bền vững và gắn bó lâu dài với kinh doanh nông nghiệp; Chuyển từ tư duy sản xuất thâm canh nông nghiệp sang kinh tế nông nghiệp và thúc đẩy đầu tư có trách nhiệm trong nông nghiệp; Cập nhật, bổ sung chính sách về tín dụng, bảo hiểm, khởi nghiệp, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và khuyến khích đầu tư có trách nhiệm trong phát triển nông nghiệp và hệ thống lương thực thực phẩm; Phát triển hạ tầng, logistic phục vụ liên kết vùng và liên kết thị trường trong sản xuất, chế biến, thương mại và lưu thông phân phối; Phát triển công nghiệp chế biến lương thực thực phẩm gắn với các vùng nguyên liệu để đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao giá trị gia

tăng và giảm thất thoát lãng phí. Tăng cường năng lực hội nhập quốc tế của hệ thống lương thực thực phẩm. Khai thác tốt tiềm năng của các hiệp định thương mại tự do và các cam kết quốc tế. Xây dựng Diễn đàn đa phương tạo thuận lợi cho thương mại nông sản toàn cầu, tránh đứt gãy chuỗi cung ứng nông sản trong đại dịch Covid-19.

- Đẩy mạnh nghiên cứu phát triển và chuyển giao khoa học công nghệ gắn với nhu cầu của doanh nghiệp, của hệ thống LTTP; tăng cường hợp tác, hỗ trợ trong nghiên cứu, dự báo và xây dựng hệ thống thông tin cảnh báo rủi ro về thiên tai, dịch bệnh gắn với các gói hỗ trợ về tín dụng và hỗ trợ sinh kế trực tiếp trong bối cảnh đại dịch Covid-19, biến đổi khí hậu và dịch bệnh nông nghiệp còn diễn biến phức tạp.

Thúc đẩy liên kết các mạng lưới đổi mới sáng tạo trong nước và quốc tế. Bộ Nông nghiệp và PTNT đang phối hợp với Diễn đàn kinh tế thế giới để thúc đẩy Sáng kiến về mạng lưới đổi mới sáng tạo chuỗi LTTP; tham gia Sáng kiến “Đổi mới nông nghiệp để ứng phó với biến đổi khí hậu” do Mỹ và Tiểu Vương quốc Ả-Rập khởi xướng; tham gia Tuyên bố chung về “Phát triển nông nghiệp và Hệ thống LTTP bền vững đối với vùng nhiệt đới gió mùa” do Nhật Bản và một số nước ASEAN khởi xướng; tham gia vào Ban Cố vấn đa bên của Chương trình Hệ thống Lương thực thực phẩm bền vững trong khuôn khổ của LHQ. Việt Nam mong muốn trở thành một Trung tâm sáng tạo về Hệ thống lương thực thực phẩm của khu vực Đông Nam Á. Đồng thời, Việt Nam cũng đang phối hợp với các đối tác quốc tế và trong nước để hướng tới chuyển đổi xanh nền kinh tế và xây dựng hệ thống lương thực thực phẩm phát thải thấp.

- Thúc đẩy chuyển đổi số, phát triển kinh tế số trong nông nghiệp bằng cách thúc đẩy doanh nghiệp và nông dân ứng dụng công nghệ số vào quy trình sản xuất, cung cấp dịch vụ nông nghiệp. Chuyển đổi số sẽ đi cùng với chuyển đổi xanh gắn liền với quá trình đổi mới thể chế để phát triển hệ thống lương thực thực phẩm tích hợp đa giá trị, bao gồm cả kinh tế, văn hóa, xã hội, cảnh quan và môi trường.

- Xây dựng và cập nhật bảng cân đối dinh dưỡng quốc gia, làm cơ sở định hướng sản xuất, phân phối; tăng cường giáo dục để tạo thói quen ăn uống lành mạnh, cân đối dinh dưỡng, tiêu dùng tiết kiệm – tránh thất thoát lãng phí thực phẩm và tiêu dùng xanh, có trách nhiệm cho toàn dân.

- Hỗ trợ tổ chức nông dân ở cấp cơ sở làm nòng cốt cho liên kết chuỗi giá trị nông nghiệp, đảm bảo cân đối lợi ích của các tác nhân trong chuỗi; phát triển các hình thức hợp tác công – tư đa dạng để thu hút đầu tư tư nhân thúc đẩy liên kết chuỗi giá trị nông sản có trách nhiệm, minh bạch và bền vững. Nhân rộng các sáng kiến của các tổ chức nông dân, doanh nghiệp vừa và nhỏ ở cấp cơ sở trong kết nối chuỗi giá trị, đảm bảo tiêu thụ nông sản cho nông dân một cách minh bạch và công bằng, đảm bảo quyền lợi và sức khỏe của người tiêu dùng, giảm phát thải khí nhà kính, ứng dụng thành tựu mới của công nghệ 4.0 để phát huy tối đa giá trị đa tích hợp cả về kinh tế, văn hóa, xã hội, cảnh quan, môi trường của nông sản.

- Chuyển đổi Hệ thống LTTP theo hướng xanh, áp dụng nông nghiệp sinh thái, kinh tế tuần hoàn, ít phát thải khí nhà kính và bền vững. Việt Nam hoan nghênh Tầm nhìn hướng tới Zero-Carbon vào năm 2030 và Neutral Carbon vào năm 2050 của Lãnh đạo các nước tại Diễn đàn hợp tác cấp cao vì mục tiêu xanh toàn cầu 2030 (P4G) và chúng tôi cam kết tiếp tục định hướng phát triển nông nghiệp phát thải thấp và tăng trưởng bền vững.

Tăng cường phối hợp, chia sẻ thông tin trong quản lý bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên và nguồn nước, bao gồm cả quản lý nguồn nước xuyên biên giới, tài nguyên biển và hợp tác Nam-Nam. Tích cực hợp tác và hỗ trợ thực hiện Thỏa thuận Paris về BĐKH, Khung hành động Sendai về giảm thiểu rủi ro thiên tai.

HỆ THỐNG LƯƠNG THỰC VÀ THỰC PHẨM VIỆT NAM TỪ GÓC NHÌN CÁC CHUYÊN GIA

Bà Rana Flower nhấn mạnh: nhiều năm qua, chúng ta đã làm quen với thuật ngữ “hệ thống lương thực, thực phẩm”, thuật ngữ này liên quan đến rất nhiều lĩnh vực như trồng trọt, chăn nuôi, sản xuất sản phẩm, tiêu dùng, liên quan đến nhiều người như nông dân, bán hàng, tiêu dùng... Khi hệ thống này vận hành tốt, nó sẽ giúp chúng ta xích lại gần nhau hơn và nếu nó bất ổn thì có thể đe dọa đến mọi lĩnh vực như giáo dục, y tế, kinh tế cũng như hòa bình, an ninh.

Có thể thấy, qua mỗi đợt khủng hoảng những người nghèo, yếu thế lại phải gánh chịu những tác động tiêu cực nhất.

Cuộc đối thoại sẽ tiếp sức để giúp chúng ta tạo ra hệ thống lương thực thực phẩm toàn diện và lành mạnh hơn, bảo vệ được sức khỏe được cho người dân và đóng góp vào phát triển kinh tế.

Bà Rana Flower Trưởng đại diện Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, Trưởng đại diện lâm thời Tổ chức Nông lương Liên hợp quốc (FAO) tại Việt Nam phát biểu tại hội nghị

Ông Đào Thế Anh

Ông Đào Thế Anh, Phó Giám đốc Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam cho biết: thách thức lớn nhất hiện nay là vấn đề tiêu dùng trong nước, mặc dù về lượng thì nước ta đã dư lương thực nhưng vấn đề suy dinh dưỡng của trẻ em đặc biệt ở vùng núi còn rất cao. Còn đô thị thì xuất hiện trẻ thừa cân béo phì, ăn uống không lành mạnh. Như vậy rõ ràng là vẫn không đạt được mục tiêu của hệ thống LTTP bền vững.

Để xây dựng Hệ thống LTTP minh bạch và bền vững, trước hết phải bắt đầu từ sản xuất với sự minh bạch về thông tin, công bố một cách rõ ràng về số lượng, chất lượng vật tư đầu vào... đảm bảo rằng mọi người được tiếp cận một hệ thống LTTP an toàn, đủ dinh dưỡng.

Việt Nam cần có hành động cụ thể trong chuyển đổi số, chuyển đổi xanh gắn liền với đổi mới thể chế để tạo ra hệ thống LTTP đa tích hợp bao gồm xã hội, kinh tế, cảnh quan và môi trường. Với định hướng như vậy chắc chắn Việt Nam không chỉ đảm bảo an ninh lương thực, an ninh dinh dưỡng cho 100 triệu dân mà còn là nhà cung ứng nông sản minh bạch, có trách nhiệm và bền vững toàn cầu, góp phần đạt mục tiêu thiên niên kỷ vào năm 2030.

Ông Nguyễn Đỗ Anh Tuấn, Vụ trưởng Vụ HTQT, Bộ Nông nghiệp & PTNT

Xây dựng hệ thống LTTP : Minh bạch, trách nhiệm và bền vững là một mục tiêu rất lớn đối với nền nông nghiệp Việt Nam. Để đạt được mục tiêu này đòi hỏi không chỉ nỗ lực từ phía Chính phủ mà từ từng người dân, từng doanh nghiệp và sự hỗ trợ mạnh mẽ của quốc tế.

Lợi thế về đa dạng hệ thống nông nghiệp Việt Nam cần được khai thác thông qua các chương trình phát triển nông nghiệp nông thôn của Chính phủ và những chính sách hỗ trợ khác để xây dựng hệ thống LTTP bền vững.

Ông Nguyễn Đức Thịnh, Cục trưởng Cục Kinh tế hợp tác và PTNT

Bà Carolyn Turk - Giám đốc Ngân hàng Thế giới (WB) tại Việt Nam khẳng định: Giờ là lúc để ngành nông nghiệp tự chuyển đổi sang trạng thái xanh, bền vững và bao trùm hơn. WB và các đối tác phát triển khác sẵn sàng phối hợp với Chính phủ và khối tư thúc đẩy quá trình chuyển đổi này”.

Bà Carolyn Turk nhận định: “Ngành nông nghiệp, với sự tăng trưởng vượt bậc trong ba thập kỷ qua đã đóng vai trò trung tâm trong những thành công trong giảm nghèo, an ninh lương thực và bình ổn xã hội của Việt Nam. Từ tình trạng thiếu thốn lương thực, Việt Nam đã trở thành quốc gia xuất khẩu hàng đầu về gạo, cà phê và thủy sản.

Tuy vậy, ngành cũng đang phải đối diện với nhiều thách thức mà nếu không giải quyết sẽ đặt quốc gia vào tình trạng rủi ro không thể hoàn thành các mục tiêu phát triển bền vững.

- Trước hết, đây là ngành đứng thứ ba về mức độ phát thải khí nhà kính.
- Thứ hai, các hoạt động sản xuất nông nghiệp cực kỳ dễ bị tổn thương bởi biến đổi khí hậu.
- Thứ ba, an toàn vệ sinh thực phẩm vẫn là vấn đề lớn đối với sức khỏe cộng đồng và thương mại.

Mỹ là quốc gia tham gia Hội nghị Thượng đỉnh về hệ thống LTTP và bà Sarah Gilleski cho biết Mỹ rất ủng hộ Hội nghị thượng đỉnh này và đánh giá cao việc Việt Nam tổ chức Đối thoại quốc gia. Để phía Mỹ chia sẻ suy nghĩ của mình về việc tạo ra nền nông nghiệp bền vững, minh bạch và có trách nhiệm, Bà Sarah cho biết thêm, Mỹ cũng tổ chức Đối thoại Quốc gia giống như Việt Nam.

“Chúng tôi đánh giá cao một số quốc gia dành thời gian để lắng nghe lẫn nhau. Điều mà chúng tôi đang tìm kiếm là làm việc với Việt Nam về các xu hướng đặc biệt và thay đổi sứ mệnh đối mới nông nghiệp vì khí hậu. Đây là một sáng kiến mới mà Mỹ và UAE muốn các nước khác chia sẻ, nhằm đổi mới cùng với phát triển dành riêng cho nông nghiệp nhằm giảm thiểu và thích ứng với biến đổi khí hậu”,

Bà Sarah Gilleski, Tùy viên nông nghiệp, Đại sứ quán Mỹ tại Việt Nam.

Điều phối viên thường trú LHQ tại Việt Nam Kamal Malhotra.

Việt Nam “Cần có tầm nhìn chiến lược định hướng để có sự chuyển đổi mang tính cách tân trong hệ thống lương thực để hướng tới chế độ ăn lành mạnh cho trẻ em, nâng cao nhận thức, đưa ra cam kết để có những hành động tập thể giữa các bên liên quan để đảm bảo chuỗi cung ứng bao

gồm chính phủ các cấp, người nông dân, các hộ gia đình, HTX, khu vực tư nhân, đối tác phát triển... tham gia vào lĩnh vực nông nghiệp.

UNDP sẽ đồng hành cùng Việt Nam trong chuyển đổi hệ thống LTTP, cũng như Quỹ Phát triển nông nghiệp Quốc

tế (IFAD) và các cơ quan chuyên trách của LHQ, chúng tôi cũng hỗ trợ tài chính để thúc đẩy chuỗi giá trị và phát triển thị trường bền vững ở nông thôn và tăng cường các nguồn lực để thúc đẩy sự liên kết trong chuyển đổi kinh tế. Đồng thời cải thiện cơ hội việc làm và thúc đẩy sinh kế bền vững cho cư dân.

Ông Kamal Malhotra nhấn mạnh: Việt Nam là một tấm gương sáng trong câu chuyện giảm nghèo. Từ một quốc gia thu nhập thấp, thiếu lương thực phẩm cho người dân, trước năm 90, nhưng Việt Nam ngày nay đã có thể sản xuất đủ lương thực thực phẩm cho người dân ăn 100 triệu dân và phần sản xuất dư thừa cũng có thể phục vụ tốt cho từng đó dân số trên thế giới.

Theo ông Kamal, an ninh dinh dưỡng vẫn là một vấn đề nan giải chủ yếu do chế độ ăn uống thiếu lành mạnh và thực phẩm không an toàn. Suy thoái môi trường do khai thác tài nguyên quá mức và sử dụng hóa chất ngày càng trở nên báo động. Bất bình đẳng trong phân chia lợi ích, mất khả năng thu hút lao động trẻ, thiếu khả năng kết nối thị trường cũng như khả năng quản trị sản xuất chế biến và luân chuyển hàng hóa yếu làm giảm khả năng cạnh tranh của ngành nông nghiệp và thực phẩm.

Theo TS. Sabine Douxchamps: Hội nghị thượng đỉnh là dịp để chúng ta cùng bàn về 3 vấn đề lớn đó là: (i) Dinh dưỡng; (ii) Tiêu dùng bền vững và (iii) Sản xuất thân thiện với môi trường, sinh kế và tính thích ứng với khí hậu.

Hệ thống nông nghiệp Việt Nam đã có những bước tiến đáng kể trong việc cung cấp bữa ăn đủ dinh dưỡng, giảm thiểu tỷ lệ trẻ suy dinh dưỡng ở các vùng khó khăn.

Trẻ em ở các tỉnh miền núi phía Bắc, các tỉnh Tây Nguyên có tỷ lệ suy dinh dưỡng cao hơn các vùng khác, vì thế một thách thức đặt ra là phải thu hẹp khoảng cách chênh lệch này ở vùng nông thôn. Trong khi đó các thành phố lớn lại gặp phải tình trạng thừa cân béo phì, cần có chương trình tuyên truyền cho bữa ăn có lợi tốt cho sức khỏe, đồng thời cần ngăn cấm việc buôn bán các thực phẩm có hại cho trẻ.

Đã đến lúc Việt Nam phải tính đến nội dung ‘Ngoại giao về an ninh lương thực’. Việt Nam và các quốc gia nhập khẩu nông sản (đặc biệt là gạo) có mối quan hệ đặc biệt, cần biến quan hệ thương mại thành những đầu tư dài hạn, phải biết được định hướng của các thị trường này với người kinh doanh Việt Nam, cần biến các vùng chuyên canh hàng hóa lúa gạo gắn với thị hiếu và tiêu chuẩn của khách hàng. Đây chính là mục tiêu để xây dựng một hệ thống LTTP minh bạch và vững bền, để Việt Nam ở vị thế là nguồn cung LT đáng tin cậy và ổn định cho an ninh lương thực thế giới trong mọi tình huống.

Tuy nhiên, vấn đề cần phải xem xét đúng mục khi chuyển diện tích trồng cây lương thực (lúa, ngô, sắn...), một số cây công nghiệp sang cây ăn quả. Việc phát triển thủy sản ven biển với xu hướng thâm canh, bán thâm canh ngày càng mạnh, mật độ đánh bắt trên biển khá mạnh... đã đến lúc phải tính đến hệ thống sản xuất giảm sức ép lên môi trường, đảm bảo cảnh quan và đảm bảo sinh kế của người dân.

TS. Đặng Kim Sơn, Chuyên gia Nông nghiệp cấp cao, Chủ tịch Hội đồng Viện nghiên cứu Thể chế và Thị trường nông nghiệp. Ông Sơn khẳng định 5 trục hành động để tiến tới nông nghiệp: minh bạch, trách nhiệm và bền vững gắn chặt và hỗ trợ cho nhau, không thể tách biệt và phát triển riêng.

Giấy phép xuất bản số: 32/GP-XBBT, ngày 19/07/2010, Cục Báo chí - Bộ Thông tin và Truyền thông

Hợp tác xuất bản: Công ty TNHH Dịch vụ và thương mại ATC Việt Nam

Ý kiến đóng góp xin gửi về: Văn phòng ISG, Phòng 102-104, Nhà B4, Bộ Nông nghiệp và PTNT, Số 2, Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội

Tel: 024 37711 736 ❖ Email: isgmard@mard.gov.vn ❖ Website: www.isgmard.org.vn